

ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Cemal ÇEVİK¹

Öz

Bu çalışmada, ön lisans eğitimi alan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Finansal okuryazarlık düzeyinin bireylerin almış oldukları eğitimle kazanılabilen bir yetenek olması çalışmanın temel hipotezini oluşturmaktadır. Çalışmada, Kırklareli Üniversitesi'nde ön lisans eğitimi alan farklı meslek yüksekokulları öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişki, finans ile ilgili ders alan programlar ve finans ile ilgili ders almayan programlar düzeyinde karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. 2018 yılı Haziran ayında anket yoluyla toplanan verilerle ön lisans eğitimi alan öğrencilerin finansal kararlar almak ve risk yönetiminde bilgi düzeyleri saptanmaya çalışılmıştır. Finans, bankacılık, uluslararası finans dersi alan öğrencilerin temel düzeydeki finansal okuryazarlık bilgilerinin ve davranışlarının, finans ve benzeri dersleri almayan program öğrencilerine göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan, genel olarak bakıldığında, ön lisans öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğu, finansal karar alma ve para yönetiminde yeterli bilgi ve bilinçli bir harcama ve tasarruf davranışı içinde olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla, öğrencilere erken yaşta finansal okuryazarlıkla ilgili eğitimin verilmesi, ülkenin daha bilinçli bir finansal davranış geliştirmesine ve ekonomik büyüme ve kalkınmaya katkıda bulunacağını söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Finans, Para, Faiz, Tasarruf, Harcama, Finans Eğitimi.

A RESEARCH ON FINANCIAL LITERACY LEVELS OF ASSOCIATE DEGREE STUDENTS: CASE KIRKLARELI UNIVERSITY

Abstract

In this study, it is tried to determine the financial literacy level of the associate degree students. The main hypothesis of the study is that the level of financial literacy is a skill students can acquire through education literacy. In this study, the relationship between the financial literacy levels of students from different vocational schools of associate degree in Kırklareli University is taken as a comparative study in the field of finance-related courses and the programs that do not take courses on finance. In June 2018, the data collected through the questionnaire were used to determine the level of knowledge in financial management and risk management. It was found that the students who took finance, banking, and international finance courses had higher level of financial literacy knowledge and behaviors than the students who did not take finance and similar courses. On the other hand, it is concluded that the financial literacy levels of the associate students are low, they do not have sufficient knowledge and conscious spending and saving behavior in financial decision making and money management. Therefore, it is possible to say that the students will be educated about financial literacy at an early age and the country will contribute to a more conscious financial behavior and contribute to economic growth and development.

Keywords: Finance, Money, Interest, Savings, Spending, Finance Education.

¹Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Yönetim ve Organizasyon Bölümü, cemal.cevik@klu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3297-8321

Makalenin Geliş Tarihi (Received Date): 18.06.2018

Yayına Kabul Tarihi (Acceptance Date): 27.06.2018

Giriş

Sermayenin uluslararası serbest dolaşımının artması ve genişlemesi finansal piyasaların büyümesine, gelişmesine ve ilerlemesine neden olmuştur. Finansal piyasalarda yaşanan bu dönüşüm bir taraftan bireylere farklı yatırım yapma imkânı sağlarken diğer taraftan karmaşık bir yapıya sahip olan finansal yatırım araçları hakkında bilgi sahibi olmalarını da zorunlu kılmaktadır. Finansal gelişmeler aynı zamanda bireylere de finansal yatırım yapma hususunda önemli bir sorumluluk yüklemektedir. Eğer bireyin finansal yatırım yapma noktasında finansal okuryazarlık düzeyi yeterli değilse finansal kayıplara uğrayan birey, piyasadan çekilmeyi yeğlemektedir. Özellikle son yıllarda küresel düzeyde finans piyasalarında yaşanan krizler finansal okuryazarlığı oldukça önemli hale getirmiştir.

Günlük hayatta bireylerin refah seviyelerini yükseltebilmeleri için finansal yatırım araçlarını kullanmaları ve bilinçli karar vermeleri gerekmektedir. Finansal okuryazarlığın yaygınlaşması bireylerin ve ailelerin yanı sıra toplumun da para yönetiminde bilinçli davranmasını ve bilgi odaklı hareket ederek kısa, orta ve uzun vadede harcama, yatırım, borçlanma ve tasarruf konularında planlı ve sağlıklı karar vermelerini sağlar. Bunun yanında Finansal okuryazarlığa ilişkin bilginin de erken yaşlarda edinilmesinin gelecekte bireylerin rasyonel karar vermelerini olumlu bir şekilde etkileyeceğini söylemek mümkündür.

Bireylerin finansal karar almalarında finansal bilgi ve davranış önemli bir rol oynar. Bireyler piyasaya yatırım yaparken piyasaya güvenmenin yanı sıra, kazanç elde edeceğine ilişkin inanca ve piyasa hakkında yeterli düzeyde bilgiye ihtiyaç duyarlar. Bireylerin doğru karar verebilmelerinde de hem temel düzeyde ve hem de ileri düzeyde finansal piyasa araçları ve işlemleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları gerekir. Günlük hayatta, finansal piyasa olanaklarından kredi kartı, vadeli faiz getirisi ve taksitli alışveriş konularında ne kadar bilinçliyse para kazanması ve tasarruf etmesi pozitif yönde etkilenecektir. Bireylerin tasarruflarının artması, ailenin, toplumun ve ülkenin yatırım ihtiyacını karşılayacak sermaye oluşumunu sağlayarak, ülke kalkınmasına katkıda bulunacaktır.

Bu çalışmada, Kırklareli Üniversitesi bünyesindeki meslek yüksekokullarında öğrenim gören ön lisans öğrencilerinin finansal okuryazarlık konusundaki bilgi düzeylerinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda literatürdeki çalışmalar karşılaştırmalı olarak incelenerek Kırklareli Üniversitesi ön lisans öğrencilerinin temel ve ileri düzeyde finansal okuryazarlık düzeyleri araştırılmıştır. Öğrencilerin finansal bilgi ve okuryazarlık düzeyinin genelde düşük olduğu tespit edilmiş, fakat finansla ilgili ders alan öğrencilerin düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu nedenle, finansal okuryazarlık eğitiminin bireylerin finansal karar vermelerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu ileri sürmek mümkündür.

1. Finansal Okuryazarlık

Finansal okuryazarlık kavramının ortaya çıkışı oldukça yenidir. Kavramın kullanımı ülkeden ülkeye farklılık gösterirken kavramın tanımlanmasına ilişkin de her ne kadar benzerlikler sözkonusu olsa da ortak bir tanımın geliştirilemediği görülmektedir. Örneğin Noctor ve diğerleri (1992), finansal okuryazarlığı bireylerin para yönetiminde bilinçli değerlendirmeler yapabilmesi ve efektif kararlar alabilmesi olarak ifade etmişlerdir. Bu açıdan finansal okuryazarlığın para yönetimi ile ilişkisinin net bir şekilde ifade edildiği görülmektedir. Benzer bir ifadeye Mandell'in (2006) tanımında da rastlanmaktadır. Buna tanıma göre, yeni ve karmaşık enstrümanlar arasında değerlendirme kabiliyetine sahip olmak ve bilgiye dayalı kararlar almak suretiyle para yönetiminde en doğru uzun vadeli tercihlere yönelme şeklinde ifade edilmektedir.

Literatürde, finansal okuryazarlığın finansal bilgi ile ilişkisini merkeze alan tanımların yapıldığı da görülmektedir. Hilgert ve diğerleri (2003), finansal okuryazarlığı, finansal bilgi olarak tanımlamaktadır. Moore (2003) ise bireylerin finansal okuryazarlığa sahip olmanın bilginin ve

uygulamadaki tecrübenin aktif entegrasyonu ile mümkün olacağını belirtmektedir. Lusardi (2008) ise finansal okuryazarlığı, basit-bileşik faiz, nominal ve reel getiri arasındaki farklılıklar ve risk çeşitlendirmesi gibi temel finansal kavramlara olan hakimiyet olarak görmektedir.

Bazı kurum ve kuruluşlar da finansal okuryazarlık ile ilgili tanım geliştirme çabasında olmuştur. ABD menşeli finansal okuryazarlık programı Jumpsart, finansal okuryazarlığı, bireyin hayatı boyunca finansal güvenliği için finansal kaynaklarını etkin bir biçimde kullanabilmesi ve bunu sağlayabilmesi olarak ifade etmektedir (PACFL, 2008). OECD (2005) finansal okuryazarlığı bireylerin finansal ürünler ve kavramlar hakkında bilgilendirilmesi veya finansal risk ve alternatifler arasında tercihte bulunabilecek farkındalığa sahip olunmasını sağlayarak refah artırma süreci olarak görmektedir.

Literatürde, finansal okuryazarlığın faydalarından yola çıkılarak yapılan tanımlar da mevcuttur. Finansal okuryazarlığın önemi sigorta ürünlerinden ne çeşit sigorta poliçesine hangi ölçekte ihtiyaç duyulduğuna ilişkin karar verebilmeyi sağlamasında ortaya çıkmaktadır (Hayta, 2011: 253). Zira finansal okuryazarlığın yokluğu ise yanlış finansal kararlar alınmasına yol açabilir. Yine benzer şekilde, finansal okuryazarlığın, yatırım yapmak için parası olan bireyler için basit faiz, bileşik faiz, risk, getiri, enflasyon gibi temel finans bilgileriyle karşılaşılan yatırım fırsatlarının avantaj ve dezavantajlarını karşılaştırabilme olanağı sunduğu vurgulanmaktadır (Temizel, 2010: 25).

2. Literatür

Kılıç, Ata ve Seyrek (2015) Gaziantep Üniversitesi lisans öğrencileri üzerinde yapmış oldukları araştırmada, üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyinin düşük olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırmaya göre, öğrencilerin demografik özelliklerine göre finansal okuryazarlık düzeyleri arasında bir farklılık olduğu ve erkek öğrencilerin daha yüksek düzeyde finansal okuryazarlığa sahip olduğu görülmektedir.

Temizel ve Bayram (2011) Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerinde yapmış oldukları araştırmada, öğrencilerin ekonomik ve finansal gelişmeleri televizyon ve internetten takip ettikleri sonucuna ulaşmışlardır. Öte yandan, yapılan araştırmaya göre finansal bilginin kaynağı olarak ailenin ilk sırada yer alması finansal okuryazarlık eğitiminin başlangıç aşamasının aile olması konusunda değerli ipuçları sunmaktadır.

Barış (2016) Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerinde yapmış olduğu araştırmada, öğrencilerin temel düzey finansal okuryazarlık düşük olmadığı (orta ve yüksek düzey toplamı %69,9) olduğu tespit edilmiştir.

Bıçer ve Altan (2016) Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri üzerine yapmış oldukları araştırmada, öğrencilerin harcama, tutum, algı ve ilgi gibi toplam dört boyutta finansal okuryazarlık düzeylerini incelemiştir. Elde edilen sonuçlarda bu dört boyut için cinsiyete göre bir farklılık tespit edilmemiştir. Algı konusunda, finansal eğitim alan öğrencilerin finansal okuryazarlık algıları; eğitim almayanlara göre daha yüksek bulunmuştur.

Şamiloğlu ve diğerleri (2016) Erciyes Üniversitesi İşletme bölümü öğrencileri üzerinde yapmış olduğu araştırmada, öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyesi düşük olduğunu tespit etmiştir. Öğrencilerin finansal alışkanlıklarının, %35 oranla aileden geliyor olmasına rağmen, aile eğitim durumunun finansal okuryazarlık üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını tespit etmiştir.

Tuna ve Ulu (2016) Sakarya Üniversitesi'nde yapmış olduğu araştırmada, Cinsiyet faktörüne ilişkin olarak elde edilen sonuçlara göre erkek öğrencilerin finansal bilgi düzeyinin, kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yaş faktörüne ilişkin olarak elde edilen sonuçlara göre ise 23-25 yaş aralığında bulunan lisans öğrencilerinin finansal bilgi düzeyinin de diğer yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı ve farklı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Alkaya ve Yağlı (2015), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde yapmış olduğu araştırmada, öğrencilerin çoğunluğunun (%84,3) aileyi para harcama ve yönetme bilgilerinin/becerilerinin kazanıldığı birincil kaynak olarak belirtmesinden dolayı, ailenin finansal okuryazarlık eğitiminde önemli bir rolü olduğu sonucuna ulaşmıştır. Buna karşın öğrencilerin çoğunluğunun (%61,6) temel düzey finans bilgisinde başarısız olduğu ve yalnızca %38,4'ünün temel düzey finans bilgisine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Şahin (2014), Bozüyük Meslek Yüksekokulu'nda yapmış olduğu araştırmada, öğrencilerin bazı finansal kavramlar hakkında bilgi sahibi olma düzeyi incelemiş ve en fazla bilinen kavramların sırasıyla faiz, hisse senedi ve tahvil olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca program bazında finansal okuryazarlık düzeyleri incelendiğinde en yüksek finansal okuryazarlığın muhasebe ve vergi uygulamaları programı öğrencilerinde olduğunu tespit etmiştir.

3. Araştırmanın Amacı

Bu makalede, Kırklareli Üniversitesine bağlı Meslek Yüksekokullarında ön lisans eğitimi alan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, temel düzeyde finans eğitimi alan veya almayan öğrencilerin para yönetimi ve finansal karar alma konusunda göstermiş oldukları benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Bu amaç çerçevesinde Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin finansal okuryazarlık konusundaki bilgi düzeyleri, finansal kararları vermede hangi kaynaklardan faydalandıkları ve hangi saiklerle hareket ettikleri, kendilerini finansal okuryazarlık konusunda ne kadar yeterli gördükleri ve çeşitli finansal kavramlara ilişkin ne düzeyde bilgi sahibi oldukları ve finansal bilgileri hangi düzeyde kullandıkları araştırılmaktadır.

Bu doğrultuda, Kırklareli Üniversitesinde okuyan ön lisans öğrencilerinin finansal okuryazarlık seviyelerinin araştırılması çerçevesinde şu hipotezler test edilmiştir:

H1: Demografik özelliklere göre finansal durumu yönetmede başarı algılaması arasında farklılık bulunmaktadır.

H2: Bölüme göre finansal durumu yönetmede başarı algılaması arasında farklılık bulunmaktadır.

H3: Sınıflara göre finansal durumu yönetmede başarı algılaması arasında farklılık bulunmaktadır.

H4: Bölümlere göre finansal gelişmelerin ne şekilde takip edildiğine bakışta farklılık bulunmaktadır.

H5: Öğrencilerin temel finansal kavramlar hakkındaki bilgi düzeyi ile finansal kavramları kullanma başarısı arasında bölümlere ve sınıflara göre farklılıklar bulunmaktadır.

4. Araştırmanın Yöntemi

Çalışmanın veri setini Kırklareli Üniversitesinde okuyan yaklaşık 14.555 ön lisans öğrencisi arasından rastgele seçilen 706 kişi oluşturmaktadır. 706 kişi arasından hatalı anketleri ayıklandıktan sonra 654 veri ile çalışmaya devam edilmiştir. Araştırma, konuya ilişkin literatür taraması ve örneklemden toplanan verilerin nicel çözümlenmesine dayalı bir çalışmadır. Araştırmada kullanılan anketlerin geliştirilmesinde başta Saraç (2014) olmak üzere daha önce yapılmış farklı çalışmalardan yararlanılmıştır. Yapılan analizlerin hepsi % 95 güven düzeyinde SPSS Statistics 22 (IBM, 2013) programı yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma için elde edilen veriler, SPSS paket programında parametrik testlerden Bağımsız İki Örneklem T Testi ve Tek Yönlü ANOVA Testinden yararlanılarak analiz edilmiştir. Parametrik testlerin kullanılması yığından elde edilmiş olan örneklem sayısının 50' den fazla olması ve varyans homojenliğini sağlamasındandır.

5. Bulgular -Demografik Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımına göre % 56,4 ü Kız ve %43,6'sı da erkektir. Yaş durumu analizine bakıldığında ise çoğunluğun (20-21) yaş aralığında ve ankete katılan öğrencilerin %61,0'ne tekabül ettiği görülmüştür. Buna karşın 19 yaş altında olanların oranı %23,7 ve 22 yaş üstünde olanların oranı da toplamda %15,3 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin Cinsiyet ve Yaş Durumuna Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde	Yaş	Frekans	Yüzde
Kız	369	56,4	19 ve altı	155	23,7
Erkek	285	43,6	20-21	399	61,0
Toplam	654	100	22-23	79	12,1
			24 ve üstü	21	3,2
			Toplam	654	100

Araştırmada öğrencilerin okudukları bölüme göre finansal durumu yönetme arasındaki farklılık düzeyini ölçmek için Frekans analizi uygulanmıştır. Öğrencilerin okudukları bölümler ve aldıkları dersler açısından iki kategoriye ayrılmıştır. Finans, Bankacılık, Uluslararası Finansman, ve Finansal okuryazarlık derslerini alan öğrenciler; (İşletme Yönetimi, Bankacılık, Muhasebe -Vergi Uygulamaları gibi) adı altında, bu dersleri almayanlar ise (Diğer Bölümler) adı altında sıralanmıştır.

Tablo 2: Öğrencilerin Okuduğu Bölüm ve Sınıfa Göre Dağılımı

Bölüm	Frekans	Yüzde
İşletme ve Benzeri	314	48,0
Diğer bölümler	340	52,0
Toplam	654	100
1.sınıf	225	34,4
2.sınıf	429	65,6
Toplam	654	100

Analiz sonucunda finansla ilgili dersleri alanların oranı %48 ve diğer bölümlerdeki öğrencilerin katılım oranı ise biraz daha fazla % 52 olduğu görülmüştür. Ancak yine de yaklaşık bir dağılımın olduğu görülmektedir. Ankete katılanların sınıf dağılımına baktığımızda öğrencilerin %34,4'ünün birinci sınıf ve %65,6'sının da ikinci sınıf oldukları tespit edilmiştir.

-Finansal Okur Yazarlık Düzeyine İlişkin Bulgular

Çalışmada, öğrencilerin finansal durum yönetmede başarı algılamasının cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t-Testi Analizi sonucunda bulunan p değeri 0,05'den büyük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin cinsiyetine göre finansal durum yönetmede başarı algılamasına bakışta farklılık olmadığı söylenebilir. Tablodaki sonuçlara göre erkeklerin kızlara göre finansal durumu yönetmede az farkla daha başarılı olduğu görünse de bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Tablo 3: *Finansal Durum Yönetiminde Cinsiyete, Bölüme ve Sınıfa Göre Başarı Algılaması*

Cinsiyete göre finansal durumu yönetmede başarı algılaması arasında farklılık vardır.		Örnek Büyüklüğü)	Ortalama	t değeri	Anlamlılık düzeyi
	Kız	369	2,1274		
Erkek	285	2,0947		0,669	0,504
İşletme Yönetimi, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları gibi	314	2,1465			
	340	2,0824		1,326	0,185
1.sınıf	225	2,0533		0,652	0,073
2.sınıf	429	2,1445			

Öğrencilerin finansal durum yönetmede başarı algılamasının bölümlerine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t-Testi Analizi sonucunda bulunan p değeri 0,05'den büyük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin bölümlerine göre finansal durum yönetmede başarı algılamasına bakışta farklılık olmadığı söylenebilir. Araştırma sonuçlarına göre İşletme Yönetimi Bankacılı ve Muhasebe ve Vergi Uygulamaları gibi bölümlerdeki öğrencilerin diğer ön lisans programlarında okuyan öğrencilere göre finansal durumu yönetmede az farkla da olsa başarılı olduğu görünse de bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Öğrencilerin finansal durum yönetmede başarı algılamasının sınıflarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t-Testi Analizi sonucunda bulunan p değeri 0,05'den büyük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları sınıfa göre finansal durum yönetmede başarı algılamasına bakışta farklılık olmadığı söylenebilir. Tablodaki sonuçlara göre 2.sınıf öğrencilerinin 1.sınıf öğrencilerine göre finansal durumu yönetmede az farkla daha başarılı olduğu görünse de bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Yaş grupları arasında finansal durumu yönetmede başarı algılaması puan ortalamalarında farklılık vardır.	Serbestlik Derecesi	F değeri	Anlamlılık düzeyi
	12	1,310	0,208

Tablo 4: *Finansal Durum Yönetiminde Yaşa Göre Başarı Algılaması: Farklılıklar*

Araştırmada, öğrencilerin finansal durum yönetmede başarı algılamasının yaşa göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan ANOVA testi analizi sonucunda bulunan p değeri 0,05'den büyük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin yaş gruplarına göre finansal durum yönetmede başarı algılamasına bakışta farklılık olmadığı söylenebilir.

Tablo 5: *Bireylerin Finansal Durum Yönetiminde Başarı Algılaması, Para Harcama ve Yönetme Bilgilerinin Kaynağı ve Cinsiyetle İlişkisi*

Finansal Durumu Yönetmede Başarı	Kız	Yüzde	Erkek	Yüzde
Oldukça başarılıyım	91	24,7	75	26,3
Orta Düzeyde başarılıyım	234	63,4	162	56,8
Başarısızım	44	11,9	48	16,8
Toplam	369	100	285	100
Para Harcama ve Yönetme Bilgilerinin Kaynağı				
Ailemden	132	40,6	77	32,5
Arkadaşlarımdan	1	0,3	2	0,8
Kitap ve dergi gibi yayınlardan	3	0,9	1	0,4
Kendi Deneyimlerimle	188	57,8	154	65

Okuldan	1	0,3	3	1,3
Toplam	325	100	237	100

Yapılan araştırmada, “orta düzeyde başarılıyım” cevabı hem kız hem de erkek öğrencilerde en yüksek yüzde olarak tespit edilmiştir. Kızlarda bu sorudaki başarı oranı %63,4 iken erkek öğrencilerin ise %56,8 olarak tespit edilmiştir. “Oldukça başarılıyım” cevapları da az bir farkla kızlarda % 24,7 ve erkeklerde ise %26,3 olarak tespit edilmiştir. “Başarısızım” diyenlerin oranı ise erkeklerde biraz daha yüksek %16,8 ve kızlarda ise % 11,9 oranıyla biraz daha düşük olarak tespit edilmiştir.

Para harcama ve yönetmede bilgi kaynağının kızlarda %40,6 ve erkeklerde ise daha düşük %32,5 oranında aile olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuç aynı zamanda kızların finansal durumu yönetmede erkeklere göre daha başarılı olduklarını desteklemektedir. Para harcama ve yönetmede oldukça yüksek oranda kızlar %57,8 ve erkekler ise %65 düzeyinde kendi deneyimleriyle bilgi edindiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca kitap, dergi, yayın ve de okuldan bilgi edinimlerinin (%0,3 ile %3) oranlarında olması eğitim ya da okuma ile ilgili bir başka soruna da işaret etmektedir. Herhangi bir eğitim, kurs ve deneyim sahibi kişilerden yardım almadan 19-22 yaş aralığında gençlerin çoğunlukla kendi deneyimleri ile para harcama ve yönetme konularında sağlıklı karar vermeleri pek mümkün değildir. Para yönetimindeki okuldan alınan bilgi düzeyinin de % (0,3 ile 1,3) aralığında olması da ayrıca çok önemli bir ayrıntıdır.

Bu sonuçları oluşturan nedenler Finans, Bankacılık, Uluslararası Finansman, Sermaye Piyasaları ve benzeri derslerden sadece birisinin ön lisans programlarında 2. sınıftan itibaren bir dönem olarak müfredatta yer alması ve ayrıca günlük yaşamda uygulama imkanı bulunan finansal okuryazarlık, bütçe hazırlama ve uygulama gibi derslerin de ne yazık ki eğitim programlarında yer almamasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 6: Ekonomik ve Finansal Gelişmelerin Takip Edildiği Kaynaklarla Cinsiyet ve Yaş Arasındaki İlişki

Ekonomik ve finansal gelişmelerin izlendiği kaynaklar	Cinsiyet		Toplam	Yaş				Toplam
	Kız	Erkek		19 ve altı	20-21	22-23	24 ve üzeri	
Dergiler	1 %0,3	2 %0,7	3 %0,5	2 %1,3	0 %0	1 %1,3	0 %0	3 %0,5
İnternet	202 %54,7	173 %60,7	375 %57,3	83 %53,5	222 %55,6	57 %72,2	13 %61,9	375 %57,3
Telefon	84 %22,8	60 %21,1	144 %22,0	31 %20	99 %24,8	8 %10,1	6 %28,6	144 %22,0
TV	68 %18,4	45 %15,8	113 %17,3	31 %20	68 %17,0	12 %15,2	2 %9,5	113 %17,3
Diğer	14 %3,8	5 %1,8	19 %2,9	8 %5,2	10 %2,5	1 1,3	0 %0	19 %2,9

Toplam	369	285	654	155	399	79	21	654
	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100

Bu duruma bir istisna olarak 2018 Bahar döneminde sadece Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu İşletme Yönetimi programında yer alan “Bireysel Finansman ve Yatırım Kararları” dersinin bu bölümdeki öğrencilerin cevaplarını pozitif etkilediği görülmüştür.

Bu araştırma sonucunda da erkeklerin %60,7’si ve kızların ise %54,7’si ekonomik ve finansal gelişmeleri internetten takip ettiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin telefon üzerinden gelişmeleri takip etme oranının da toplamda %22,0 olduğunu dikkate aldığımızda, öğrencilerin büyük oranda internet ulaşımına sahip olarak ekonomik ve finansal gelişmeleri %79,3 oranında internet ortamında takip ettikleri sonucuna ulaşılmaktadır. İnternet ve telefonda sonraki takip aracı da kızlarda biraz daha yüksek oranla %18,4 ve erkeklerde ise %15,8 ile TV görülmektedir. Bu veriler bize öğrencilerin büyük oranda akıllı telefonları kullandıklarını göstermektedir.

Tablo 7: Ekonomik ve Finansal Gelişmelerin Takip Edildiği Kaynaklar ve Takip Sıklığı ile Sınıfı Arasındaki İlişki

		Sayı	Ortalama	t değeri	Anlamlılık düzeyi
Sınıfına göre finansal gelişmelerin ne şekilde takip edildiğine bakışta farklılık vardır	1.sınıf	225	2,7511	2,141	0,033
	2.sınıf	429	2,5944		
Sınıfına göre ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığına bakışta farklılık vardır.	1.sınıf	225	2,7333	2,611	0,003
	2.sınıf	429	2,5618		

Araştırmada, öğrencilerin ekonomik ve finansal gelişmelerin takip edildiği kaynakların seçilmesinde sınıf grubuna göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda bulunan p değeri 0,05’den küçük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin buldukları sınıf gruplarına göre finansal gelişmelerin ne şekilde takip edildiğine bakışlarındaki ortalamalarında farklılık olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin ekonomik ve finansal gelişmeleri ne sıklıkla takip etme durumunda sınıf grubuna göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda bulunan p değeri 0,05’den küçük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin sınıf grubuna göre finansal durum yönetmede başarı algılamasına bakışta farklılık olduğu söylenebilir.

Tablo 8: Öğrencilerin Bankada Vadeli Hesaplarının Olup Olmamasına Göre Cinsiyet Dağılımı

Herhangi bir bankada vadeli hesabınız var mı ?	Cinsiyet		Toplam
	Kız	Erkek	
Evet	94 (%25,4)	99 (%34,7)	193 %29,5
Hayır	275 (%75,5)	186 (%65,3)	461 %70,5
Toplam	369 %100	285 %100	654 100

Tablo 9: Öğrencilerin Bankada Vadeli Hesaplarının Olup Olmamasının Yaşa Göre Dağılımı

Herhangi bir bankada vadeli hesabınız var mı?	YAŞ				Toplam
	19 ve altı	20-21	22-23	24 ve üstü	
Evet	39 %25,2	114 %28,6	29 %36,7	11 %52,4	193 %29,5
Hayır	116 %74,8	285 %71,4	50 %63,3	10 %47,6	461 %70,5
Toplam	155 %100	399 %100	79 %100	21 %100	654 %100

Öğrencilerin bankada vadeli hesaplarının olduğu kızlarda %25,2 ve erkeklerde ise biraz daha yüksek %34,7 oranındadır. Toplamda öğrencilerin %29,5 oranında vadeli hesaba sahip ve %70,5 oranında da sahip olmadıkları gözlemlenmiştir.

Yaş aralıkları dikkate alındığında bankada vadeli, hesabı olanların oranı düşük yaşlarda 19 ve altı %25,2 iken ileri yaşlarda gittikçe yükselmekte ve 24 üstü yaşlarda bu oran %52,4'e çıkmaktadır. Öğrencilerin vadeli hesaplarının düşük olmasının nedenleri ya yeterli paraya sahip olmadıkları ya da para yönetimi ve bütçeleme konularında yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadıklarından kaynaklanabilir.

Tablo 10: Kredi Kartı Kullanımının Cinsiyete Göre Dağılımı

Kredi kartınız var mı ?	Cinsiyet		Toplam
	Kız	Erkek	
Evet	179 %48,5	147 %51,6	326 %49,8
Hayır	190 %51,5	138 %48,4	328 %50,2
Toplam	369 %100	285 %100	654 %100

Kredi kartı kullanımında erkeklerin oranı %51,6 ve kızların oranı ise %48,5 olarak tespit edilmiştir. Bu veriler ışığında toplam öğrencilerin yaklaşık % 50'sinin kredi kartı kullanmadığı söylenebilir. Kredi kartı kullanımının yaş aralığı açısından sonuçları analiz edildiğinde düşük yaş aralığında (19 ve altı) %40 evet oranı ileriki yaşlarda 24 ve üstü öğrencilerde % 66,7'ye yükseldiği gözlemlenmiştir. Kredi kartı kullanımında toplam oranlar bir önceki başlık olan vadeli hesapların olup olmadığı toplam oranları ile paralellik arz etmektedir.

Tablo 11: *Kredi Kartı Kullanımının Yaşa Göre Dağılımı*

Kredi Kartınız varmı?	Yaş				Toplam
	19 ve altı	20-21	22-23	24 ve üstü	
Evet	62 %40	202 %50,6	48 %60,8	14 %66,7	326 %49,8
Hayır	93 %60	197 %49,4	31 %39,2	7 %33,3	328 %50,2
Toplam	155 %100	399 %100	79 %100	21 %100	654 %100

Araştırmaya katılan toplam öğrencilerin sadece %29,5'i bankada vadeli bir hesaba sahipken, %70,5 oranı ise sahip değildir. Yine bankacılık işlemlerinden olan kredi kartı sahipliği toplamda yaklaşık %50 düzeyindeyken, bireysel emeklilik sahipliği ise çok düşük bir oranda %2,4 gibi gözlemlenmiştir. İnternet bankacılığı kullanımında ise öğrencilerin oranının yaklaşık toplamda %50 düzeyinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 12: *Temel Bankacılık İşlemlerini Sağlayan Araçlara Sahiplik*

Bireysel Emeklilik Hesabı	Frekans	Yüzde Oranı
Evet	16	2,4
Hayır	638	97,6
Toplam	654	100
İnternet Bankacılığı Uygulamaları		
Evet	486	74,3
Hayır	168	25,7
Toplam	654	100

Finansal piyasaların gelişmişlik düzeyini etkileyen faktörlerden birisi de toplumun Bankacılık işlemlerini kullanım düzeyidir. Bilhassa uzun vadeli fon/kaynak birikimini destekleyecek olan bireysel emeklilik hesabı sahiplik oranının devletin % 25 teşvik sağlamasına rağmen %2,4 olarak çok düşük seyretmesi hem öğrencilerin hem de ailelerinin konu hakkında eksik bilgi ve ilgisizliğin göstergesi olabilir. Ayrıca öğrencilerin parayı harcama ve tasarruf yönetimi konusunda bilgi ve deneyim eksikliği, buna ilaveten öğrencilerin gelirlerinin tasarruf edebilecekleri seviyede olmaması da nedenlerden biri olabilir.

İnternet bankacılığı uygulamaları sonuçlarına baktığımızda oldukça yüksek bir düzeyde, % 74,3 olarak görülmüştür. İnternet ve akıllı telefon kullanımının çok yaygın olması bu oranın yüksek olmasının en büyük göstergesidir. Tüm bu oranları analiz ettiğimizde genelde öğrencilerin bankacılık uygulamalarından fazlaca faydalanmadıklarını söyleyebiliriz. Sadece sıkça hesaptaki para mevcudunu ve hesaba yeni para gelip gelmediğini öğrenmek amacıyla internet bankacılığı uygulamalarını kullandıkları söylenebilir.

Tablo 13: Temel Finans Sorularıyla, Temel Finans Kavramlarının Bilinirliği Arasındaki İlişki

Temel Finansal Kavram Bilinirliği	Biliyorum	Duydum Ama Ayrıntısını Bilmiyorum	Bilmiyorum	Toplam
Basit Faiz	188 %28,5	199 %30,5	267 %40,8	654 %100
Bileşik Faiz	163 %24,9	191 %29,2	300 %45,9	654 %100
Enflasyon	278 %42,5	210 %32,1	166 %25,4	654 %100
Paranın Zaman Değeri	233 %35,6	248 %37,9	173 %26,5	654 %100

Bireylerin finansal okuryazarlık bilgi düzeyinden bahsederken bunu iki kategoriye ayırarak tanımlamak daha doğru bir yaklaşımdır. Bunlardan birisi bireyin temel finans kavramları konusundaki bilgi düzeyi diğeri ise genellikle daha karmaşık ve uzmanlık gerektiren ileri düzeyde finansal kavramlar hakkında sahip olduğu bilgi düzeyidir.

Bu çalışmada temel düzeyde finans kavramları konusunda OECD'nin her ülkede aynı şekilde uyguladığı Çekirdek Anket çalışmasında yer alan 8 sorudan sadece 4 tanesi örnek olarak yer almıştır. Bu sorular tabloda olduğu gibi sırasıyla basit faiz, bileşik faiz, enflasyon ve paranın zaman değeri şeklinde ve uzmanlık gerektirmeyen günlük yaşamda toplumun büyük bir kısmının duyup aşına olduğu kavramlardır.

Araştırmaya katılan toplam öğrencilerin %28,5'i basit faizi bilmediğini, %40,8'i bildiğini ve %30,5'i de duyduğunu fakat ayrıntısını bilmediğini ifade etmiştir. Bileşik faiz sorusunda ise bilenlerin oranı daha düşük %24,9, bilmiyorum diyenlerin ise %45,9 ve ayrıntısını bilmeyenlerin oranının ise %29,2 olduğu görülmüştür. Enflasyon sorusunda da bilenlerin oranı %42,5, bilmeyenlerin %25,4, duyup da ayrıntısını bilmeyenlerin oranı ise %32,1 olarak yer almıştır. Paranın zaman değeri sorusunda da bilenlerin oranı %35,6, bilmeyenlerin %26,5 ve duyup da ayrıntısını bilmeyenlerin oranı da %37,9 olarak görülmüştür. Bu sonuçlar, öğrencilerin temel düzeyde finans kavramlarına hakimiyetleri nin zayıf olduğunu göstermektedir.

Araştırmada, öğrencilerin sınıf grupları ile temel finans kavramları bilinirliği arasındaki ilişkinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda basit faiz kavramı için bulunan p değeri 0,05'den büyük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları sınıfa göre basit faiz kavramının bilinirliğiyle ilgili cevapların ortalamalarında farklılık olmadığı söylenebilir.

Tablo 14: Öğrencilerin Okudukları Sınıf ile Kavram Bilinirliği İlişkisi

	Sınıf	Sayı	Ortalama	t değeri	Anlamlılık düzeyi
Basit faiz kavramının bilinirliğiyle ile verilen cevapların ortalamalarında öğrencilerin okudukları sınıf gruplarına göre farklılık vardır.	1.sınıf	225	2,1867	1,478	0,140
	2.sınıf	429	2,0862		
Bileşik faiz kavramının bilinirliğiyle ile verilen cevapların ortalamalarında öğrencilerin okudukları sınıf gruplarına göre farklılık vardır	1.sınıf	225	2,3156	2,418	0,016
	2.sınıf	429	2,1538		
Enflasyon kavramının bilinirliğiyle ile verilen cevapların ortalamalarında öğrencilerin okudukları sınıf gruplarına göre farklılık vardır	1.sınıf	225	1,8489	0,462	0,644
	2.sınıf	429	1,8182		
Paranın zaman değeri kavramının bilinirliğiyle ile verilen cevapların ortalamalarında öğrencilerin okudukları sınıf gruplarına göre farklılık vardır	1.sınıf	225	1,9556	1,119	0,264
	2.sınıf	429	1,8834		

Öğrencilerin sınıf grupları ile temel finans kavramları bilinirliği arasındaki ilişkinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda, bileşik faiz kavramı için bulunan p değeri 0,05'den küçük olduğundan , %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları sınıfa göre bileşik faiz kavramının bilinirliğiyle ilgili cevapların ortalamalarında farklılık olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin sınıf grupları ile temel finans kavramları bilinirliği arasındaki ilişkinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda, enflasyon kavramı için bulunan p değeri 0,05'den büyük olduğundan , %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları sınıfa göre enflasyon kavramının bilinirliğiyle ilgili cevapların ortalamalarında farklılık olmadığı söylenebilir.

Diğer taraftan, öğrencilerin sınıf grupları ile temel finans kavramları bilinirliği arasındaki ilişkinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda paranın zaman değeri kavramı için bulunan p değeri 0,05'den büyük olduğundan , %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları sınıfa göre paranın zaman değeri kavramının bilinirliğiyle ilgili cevapların ortalamalarında farklılık olmadığı söylenebilir.

Araştırmada, öğrencilerin okudukları bölüm ile temel finans kavramları arasındaki ilişkinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda basit faiz kavramı için bulunan p değeri 0,05'den küçük olduğundan %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları bölüme göre basit faiz kavramının bilinirliğiyle ilgili cevapların ortalamalarında farklılık olduğu söylenebilir.

Tablo 15: Öğrencilerin Okudukları Bölüm İle Kavram Bilinirliği İlişkisi

Kavramlar	Bölüm	Sayı	Ortalama	t değeri	Anlamlılık düzeyi
Basit faiz kavramının bilinirliğiyle ile verilen cevapların ortalamalarında öğrencilerin okudukları bölüme göre farklılık vardır	İşletme ve benzeri	314	1,7771	-11,075	0,00
	Diğerleri	340	2,4382		
Bileşik faiz kavramının bilinirliğiyle ile verilen cevapların ortalamalarında öğrencilerin okudukları bölüme göre farklılık vardır	İşletme ve benzeri	314	1,8822	-10,577	0,000
	Diğerleri	340	2,5118		
Enflasyon kavramının bilinirliğiyle ile verilen cevapların ortalamalarında öğrencilerin okudukları bölüme göre farklılık vardır	İşletme ve benzeri	314	1,5382	-9,429	0,000
	Diğerleri	340	2,0971		
Paranın zaman değeri kavramının bilinirliğiyle ile verilen cevapların ortalamalarında öğrencilerin okudukları bölüme göre farklılık vardır	İşletme ve benzeri	314	1,6529	-8,434	0,000
	Diğerleri	340	2,1441		

Öğrencilerin okudukları bölüm ile temel finans kavramları arasındaki ilişkinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda bileşik faiz kavramı için bulunan p değeri 0,05'den küçük olduğundan , %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları bölüme göre bileşik faiz kavramının bilinirliğiyle ilgili cevapların ortalamalarında farklılık olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin okudukları bölüm ile temel finans kavramları arasındaki ilişkinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda enflasyon kavramı için bulunan p değeri 0,05'den küçük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları bölüme göre enflasyon kavramının bilinirliğiyle ilgili cevapların ortalamalarında farklılık olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin okudukları bölüm ile temel finans kavramları arasındaki ilişkinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan Anova testi analizi sonucunda paranın zaman değeri kavramı için bulunan p değeri 0,05'den küçük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları bölüme göre paranın zaman değeri kavramının bilinirliğiyle ilgili cevapların ortalamalarında farklılık olduğu söylenebilir.

Tablo 16: Öğrencilerin Finans Bilgilerini ölçen sorulara verdikleri cevaplar doğrultusunda aldıkları puan (100 üzerinden) ile Bölüm ve sınıflarına göre dağılımı

Bölümler	Sayı	Ortalama	Standart Sapma
İşletmeYönetimi,,Bankacılık, Muhasebe ve Vergi Uyg. gibi bölümler	314	52,8662	27,82995
Diğer bölümler	340	27,1324	24,68558
1.Sınıf	225	36,6667	27,75048
2.Sınıf	429	40,9674	29,87018

Öğrencilerin finans bilgilerini ölçen soruların analizinde, İşletme Yönetimi, Bankacılık, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları gibi bölümleri öğrencilerinin yani Finans, Bankacılık ve benzeri dersleri alanların sorulara verdikleri doğru cevap oranı 100 üzerinden ortalama 52,9 iken diğer bölümlerdeki öğrencilerin doğru cevapları ise bu oranın yaklaşık yarısına yakın olup ortalama 27,1 olarak gerçekleşmiştir. Buna karşın sınıflar bazında analiz sonuçlarına baktığımızda çok farklı olmasa da 2. sınıfların 100 üzerinden başarı oranı ortalaması yaklaşık 41 buna karşın 1. sınıfların ortalaması ise yaklaşık 37 olarak gözlemlenmiştir.

Tablo 17: Öğrencilerin Finans Bilgilerini Ölçen Sorulara Verdikleri Cevaplar Doğrultusunda Aldıkları Puan (100 üzerinden) ile Bölümü Arasındaki İlişki

Öğrencilerin finans bilgilerini ölçen sorulara verdiği doğru cevapları aldıkları puanların ortalamasında okudukları eğitim bölümüne göre fark vardır.	Bölüm	Sayı	Ortalama	t değeri	Anlamlılık düzeyi
	İşletme ve Benzeri.	314	52,8662	12,470	0,000
	Diğer	340	27,1324		

Araştırmada, öğrencilerin okudukları bölüm ile finans bilgilerini ölçen sorulara verdikleri cevapların sonucunda aldıkları puan ortalamalarının farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda finans bilgileri için bulunan p değeri 0,05'den küçük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları bölüme göre finans bilgilerinde farklılık olduğu söylenebilir. Ortalamalardaki (52,8662-27,1324) fark istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 18: Öğrencilerin Finans Bilgilerini Ölçen Sorulara Verdikleri Cevaplar Doğrultusunda Aldıkları Puan (100 üzerinden) ile Öğrencilerin Mevcut Sınıfı Arasındaki İlişki

Sınıf	Sayı	Ortalama	t değeri	Anlamlılık
-------	------	----------	----------	------------

Öğrencilerin finans bilgilerini ölçen sorulara verdiği doğru cevapların doğrultusunda aldıkları puan ortalamaları ile okudukları sınıfa göre fark vardır.					düzeyi
	1.sınıf	225	36,6667	-1,833	0,067
2.sınıf	429	40,9674			

Araştırmada, öğrencilerin okudukları sınıf ile finans bilgilerini ölçen sorulara verdikleri cevapların sonucunda aldıkları puan ortalamalarının farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t Testi analizi sonucunda finans bilgileri için bulunan p değeri 0,05'den büyük olduğundan, %95 güven seviyesinde öğrencilerin okudukları sınıfa göre finans bilgilerinde farklılık olmadığı söylenebilir. Ortalamalardaki (36,667-40,9674) fark istatistiksel olarak anlamlı değildir.

6. Sonuç

Kırklareli Üniversitesi ön lisans öğrencileri arasında yürütülen finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesine yönelik bu araştırmada, cinsiyet ve yaşa ilişkin demografik bulgularda finansal durumu yönetmede anlamlı bir farklılığın olmadığı, fakat erkek öğrencilerin oranının az da olsa yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Finans derslerini alan öğrencilerin finansal durumu yönetmedeki başarı ve bilgi düzeyinin finans dersi almayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu da finans eğitiminin para yönetimi konusunda önemini ortaya koymaktadır.

Bölüm bazındaki sonuçlar değerlendirildiğinde, İşletme Yönetimi, Bankacılık ve Sigortacılık ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümlerinin finansal durumu yönetmedeki başarılarının diğer bölümlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bölümlerin finansal düzeyi yönetmedeki başarısının almış oldukları finans eğitimi dersleri ile ilgili olduğu söylenebilir.

Öte yandan, öğrencilerin finansal gelişmeleri hangi araçlardan takip ettiklerine ilişkin bulgular değerlendirildiğinde, yüksek oranda internet ve mobil iletişim yolunu tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, öğrencilerin kitle iletişim araçlarını kullanma düzeylerinin de yüksek olduğu sonucunu göstermektedir. Öte yandan, bilgi teknolojilerinin finans eğitiminde kullanımının artırılmasının finansal okuryazarlık düzeyini olumlu yönde etkileyebileceğini söylemek mümkündür.

Finansal kavramlar hakkında bilgi düzeyine bakıldığında basit ve bileşik faizi kullanma başarılarının yüksek olduğu, buna karşın diğerlerini kullanma başarılarının düşük olduğu tespit edilmiştir. Bölüm bazında duruma bakıldığında, İşletme Yönetimi, Bankacılık ve Sigortacılık ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümlerinde bu kavramlara hakimiyetin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum da yine finans eğitimi almaları ile ilişkilendirilebilir. Finans bilgilerini ölçen sorulara verilen cevaplar göz önünde bulundurulduğunda bölüm bazında yine anlamlı farklılıkların bulunduğu gözlemlenmiştir. Sınıf bazında bakıldığında ise bu farklılıkların anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak, yapılan bu alan araştırmasında finansal okuryazarlık düzeyinin finans eğitimi ile doğrudan bir ilişkisinin bulunduğu tespit edilmiştir. Finans eğitimi alan ön lisans öğrencilerinin finansal karar alma ve para yönetme becerilerinin yüksek olduğu, finansal kavramlara hâkimiyetlerinin bulunduğu görülmüştür. Finans eğitiminin önemi açık bir şekilde bu çalışma sonuçlarından anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, finans eğitiminin ve finansal bilgi sunumunun erken yaşlardan itibaren ve ivedilikle yükseköğretimin başlangıç aşamasında verilmesinin bireylerin refah düzeyinin artırılması, ülkenin sosyal ve ekonomik gelişmesinin sağlanması açısından katkı sağlayacağı söylenebilir.

KAYNAKÇA

- ALKAYA, A. ve Yağlı, İ. (2015). “Finansal Okuryazarlık - Finansal Bilgi, Davranış ve Tutum: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(40): 585-599.
- BARIŞ, S. (2016). “Finansal Okuryazarlık ve Bütçeleme Davranışı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”. *TESAM Akademi Dergisi*, 3 (2): 13-38.
- BİÇER, E. B. ve Altan F. (2016). “Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık ile İlgili Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi”. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4): 1501-1517.
- HAYTA, B. A. (2011). Aile Finans Sistemi İlişkileri, Ankara: Gazi Kitabevi.
- HILGERTH, M.A., HOGARTH, J.M. ve BEVERLY, S.G. (2003). “Household Financial Management: The Connection between Knowledge and Behavior,” *Federal Reserve Bulletin*, 89(7): 309-322.
- KILIÇ, Y., Ata, H. A., & Seyrek, İ. H. (2015). “Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma”. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*:129-150.
- LUSARDI, A. (2008). “Household Saving Behavior: The Role of Financial Literacy, Information, and Financial Education Programs”, *NBER Working Paper Series, Working Paper: 13824*.
- MANDELL, L. ve Klein, L. S. (2007). “Motivation and Financial Literacy”. *Financial Services Review*, 16: 105-116.
- MOORE, D. (2003). Survey of Financial Literacy in Washington State: Knowledge, Behavior, Attitudes and Experiences, Technical Report 03-39, Social and Economic Sciences Research Center, Washington State University.
- NOCTOR, M., Stoney, S. and Stradling, R. (1992). “Financial Literacy: A Discussion of Concepts and Competences of Financial Literacy and Opportunities for its Introduction into Young People’s Learning”, Report prepared for the National Westminster Bank, National Foundation for Education Research, London.
- OECD. (2005). Improving Financial Literacy: Analysis of Issues and Policies. OECD Publications.
- PACFL (President’s Advisory Council on Financial Literacy). (2008). Annual Report to The resident. https://www.treasury.gov/about/organizational-structure/offices/Domestic-Finance/Documents/exec_sum.pdf (16/12/2018)
- SARAÇ, E. (2014). Finansal Okuryazarlık ve Dumlupınar Üniversitesi Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Ölçülmesi Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme ABD, Kütahya.
- ŞAHİN, C. (2014). “Bir Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesine İlişkin Bir Araştırma: Bozüyük Meslek Yüksekokulu Örneği”. *Uluslararası Hakemli Ekonomi Yönetimi Araştırmaları Dergisi*, 2: 19-29.

ŞAMİLOĞLU, F., Kahraman, Y. E. ve Bağcı, H. (2016). “Finansal Okuryazarlık Araştırması: Erciyes Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama”, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, ICAFR 16 Özel Sayısı: 308-318

TEMİZEL, F. (2010). Mavi Yakalılarda Finansal Okuryazarlık, İstanbul: Beta Yayınları.

TEMİZEL, F. ve BAYRAM, F. (2011). “Finansal Okuryazarlık: Anadolu Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma”, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 1: 73-86.

TUNA, G. ve Ulu, M. O. (2016). “Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, ICAFR 16 Özel Sayısı: 128-141.